

పదకోశ:

అ		అహర్నిశం	=	పగలు, రాత్రి	
అంశుమంతమ్	=	కిరణాలతో ప్రకాశిస్తున్న	ఆ		
అచిరేణ	=	తక్కువ సమయంలో	ఆచూడాపాదమ్	=	శిఖ నుండి పాదాల వరకు
అజ్ఞానతిమిరాన్ధ్య	=	అజ్ఞానమనే చీకటి కలిగిన గుడ్డివాడికి	ఆదిమృగాకాలమ్	=	మొదటి వేటయుగమును / సమయమును
అజ్ఞే:	=	అజ్ఞానుల చేత / జ్ఞానం లేని వారి చేత	ఆనాయితమ్	=	తేబడినది
అతిరిచ్య	=	మించిపోయి	ఆపాదికే !	=	కూర్చినదానా!
అనర్థా:	=	మోసాలు / కష్టములు/ ప్రయోజనములేనివి	ఆయోజితా	=	నిర్వహించబడినది
అనానాయితమ్	=	అన్నం కొరకు బాధపడుతున్న వారియొక్క	ఆరాత్రం	=	రాత్రివరకు
అనూదితా	=	అనువదించబడినది	ఆరూక్షో:	=	ఎక్కుటకు ఇష్టపడుతున్న వాని యొక్క / వానికి
అపత్యనాం	=	సంతానములకు	ఆలీడమ్	=	ఓర్పుకొను
అభియంతా	=	ఇంజనీర్	ఆశోపహత:	=	ఆశచేత కొట్టబడిన
అభియానం	=	అభిముఖంగా (ఎదురుగా) వచ్చినటువంటి	ఉ		
అభిలాష:	=	కోరిక	ఉగ్రమ్	=	భయంకరమైన
అంబరస్థ:	=	ఆకాశంలో ఉన్నటువంటి	ఉచ్చతర:	=	మిక్కిలి ఎత్తైన
అర్ణవ:	=	సముద్రం	ఉచ్చశృంగ:	=	ఉన్నతమైన శిఖరముగా
అలృప్త:	=	నష్టం కానటువంటి	ఉదకే:	=	నీటిచేత
అవీరతం	=	విశ్రాంతి లేకుండా	ఉదగ్ర:	=	ఉన్నతమైన
అశ్రువృక్షాక్షాయాం	=	రావిచెట్టుయొక్క నీడయందు	ఉన్మథితా	=	నలిపివేయబడిన
అసంఖ్యాకాని	=	లెక్కలేనన్ని	ఉన్మీలితమ్	=	తెరిపించిన
			ఉన్మూలనమ్	=	పెరికివేయుట
			ఉపకథా:	=	చిన్నకథలు
			ఉపక్రోశ:	=	నింద
			ఉపశమ:	=	శాంతము / మౌనము
			ఉపేత్య	=	పొంది

ऋद्धम्	=	సమృద్ధమైన	गाननाट्ययोः	=	గానం మరియు నాట్యములయందు
ऐन्द्रम्	=	ఇంద్రసంబంధమైన	गुरुतरं	=	మిక్కిలిభారమును
ककुच्चान्	=	ఎడ్డు	गृध्रस्य	=	రాబందు యొక్క
कदलीपत्राणि	=	అరటి ఆకులు	गोष्ठे	=	గోశాలయందు
कपोतस्य	=	పావురం యొక్క	चक्षुः	=	చక్షుః
कन्दरः	=	గుహ	चतुर्मुखं	=	బ్రహ్మదేవుని గూర్చి
कांस्यवत्	=	రాగిలోహం వలె	चतुरशीतिलक्षप्रकाराः	=	80 లక్షల భేదాలు కల
काचफलानि	=	అద్దాలను	चम्पूकाव्यम्	=	గద్యపద్యాలతో కూడిన కావ్యం
कान्तम्	=	మనోహరమైన	चारु	=	సుందరమైన
कुमित्राणि	=	చెడ్డమిత్రులు	चित्तसंशोषिके	=	మనస్సును ఎండగట్టుదానా
कुन्दम्	=	మల్లె	छिन्दन्तु	=	నరకండి
कूर्मस्य	=	తాబేలు యొక్క	छेतुं	=	నరుకుటకు
कृतकृत्यः	=	మంచిపనులను చేసినవాడు	जम्बूकस्य	=	నక్కయొక్క
कृशानां	=	బక్కచిక్కిన వారియొక్క / కి	जर्जरीभूतशरीरः	=	కృశించిపోయిన శరీరం కల
कैङ्कर्यसम्पादिके	=	సేవను చేయు దానా	जाम्बूनदबद्धशृङ्गः	=	బంగారపు తొడుగు గల దంతము
कैरवचक्रवालम्	=	కలువమొగ్గను	जाङ्गलम्	=	అడవికి సంబంధించినది
क्रुद्धः	=	కోపగ్రస్తుడై	जाया	=	భార్య
खलस्य	=	దుర్జనుని యొక్క	ज्ञानदायकम्	=	జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించునది
गर्वितकुअरस्थः	=	మదించిన ఏనుగులపై ఉన్నటువంటి	ज्ञानाञ्जनशलाकया	=	జ్ఞానమనే కాటుకపుల్ల చేత
गरीयसी	=	గొప్పనైనది	ज्योत्स्नावितानं	=	వెన్నెలచేత విస్తరింపబడిన
गलत्	=	జారుతున్న			

ఇ	ద్రవీభూతాని	=	కరిగించబడినవై
ఇతి	=	వెంటనే	ధ
డ	ధీరతా	=	దైర్యము
డోలాయమానమ్	=	ఊగుతున్న	ధ్వంసయంత:
		=	ధ్వంసం చేయుచున్నవారై
త	న		
తక్రం	=	మజ్జిగ	నగాధిరాజ:
			= పర్వతాలకు రాజు (హిమవంతుడు)
తృణజలూకా:	=	గొల్లభామలు	నాక:
			= స్వర్ణము
తण्डులచूर्ణమ్	=	బియ్యపుపిండి	నానా
			= ఎన్నో
తాడనై:	=	దెబ్బల చేత	నిరయ:
			= నరకం
తమాंसि	=	చీకట్లు	నిर्मలాङ्क:
			= మలినములేని చిహ్నము కలవాడు
ताडितभुजङ्ग:	=	కొట్టబడినపాము	निर्व्याजिता
			= నిష్కపటత
तापत्रयम्	=	ఆధ్యాత్మిక - ఆధిదైవిక - ఆధిభౌతికమనే మూడురకాల కష్టాలు	निष्पक्षपात:
			= పక్షపాతబుద్ధి లేనటువంటి నీతिसन्मार्गविश्लेषिके = నీతి మరియు మంచి మార్గములనుండి దూరము చేయుదానా
तोयेषु	=	నీటియందు	प
त्रासार्थम्	=	కష్టపెట్టడానికి	पताका:
			= పతాకములను /జెండాలును
त्रिचतुरा:	=	ముగ్గురు లేక నలుగురు	पथिक:
			= బాటసారి
त्रिदिवम्	=	స్వర్గమును గూర్చి	पदाब्जै:
			= తామరపూలవంటి పాదములచేత
त्वक्	=	చర్మము	पर्जन्य:
			= మేఘము
द	पलायितवान्	=	పారిపోయెను
दन्त:	=	దంతము	पाण्यन्तरावासिके
			= చేతిలో నుండుదానా!
दयालु:	=	దయాస్వభావం గలవాడు	पारवश्योत्थवाचाल
			= ఒళ్ళు మరచుటచే పుట్టిన వాగుడుకాయా!
दिवि	=	ఆకాశమందు	पिपीलिकाया:
			= చీమయొక్క
दुर्भरा	=	భరించరానిదై	पिपीलनिर्मिता
			= చీమ చేత నిర్మించబడిన
दुर्लभम्	=	కష్టముగా దొరకునది	
देवगवी	=	కామధేనువు	
देशकालज्ञ:	=	దేశకాలాలను తెలిసినవాడు	

पीडनैः	=	बाधलचैत	म
पुष्करस्था	=	तामर पुष्पुलु	मक्षिकायाः = ఈగ యొక్క
	=	ఉన్నటువంటి	मधुमक्षिका = తేనెటీగ
पूतं	=	పవిత్రమైన / శుద్ధమైన	मनुजसम्पर्कसंवर्धिके = మానవులమధ్య
पेयम्	=	తాగదగినది	సంబంధములను
पैशुन्यम्	=	ఇతరులను దూషించడం	పెంపొందించుదానా!
प्रतिभासि	=	అనిపించుచున్నావు	मण्डूकाः = కప్పలు
प्रतिहन्यमानाः	=	కొట్టుమిట్టాడుతున్న	मर्त्यमर्त्यान्तराबद्ध = మానవుల మధ్యలో
प्राङ्गणे	=	ముందటి ప్రదేశము	పెనవేసుకున్న
प्राज्ञः	=	విశేషమైన జ్ఞానం	मलीमसैः = మాసినవస్తువులచేత /
	=	కలిగిన వాడు	మలినములైన వాటితో
प्राप्य	=	పొంది	मस्तकम् = తల
प्रायशः	=	సాధారణముగా	महारणम् = గొప్పయుద్ధమును
	ब		महोग्रम् = మిక్కిలి భయంకరమైన
बहुतरी	=	మిక్కిలి ఎక్కువైన	महोदधिम् = సముద్రాన్ని
बालपादपैः	=	చిన్నచిన్న మొక్కలతో	मा = వడ్డు
	भ		मारुतस्य = గాలియొక్క
भद्राणि	=	శుభములు	मिलित्वा = కలిసి
भस्मीभूताः	=	బూడిదైపోయినారు	मीनगणाः = చేపల సమూహాలు
भित्तिकायाम्	=	గోడయందు	मुकुलितहस्तः = ముడుచుకున్న చేతులు
भुक्तिः	=	జీవనాధారము	కలవాడై
भूतले	=	భూమి యందు	मुक्तिः = మోక్షము
भूतानि	=	ప్రాణులు / లను	मूर्ध्नि = శిరస్సునందు
भूरिशः	=	ఎక్కువగా	मृत्तिका = మట్టి
भृत्यम्	=	సేవకుని	मोदकैः = లడ్డుల చేత

ర		వివస్వాన్	= సూర్యుడు
రజ:	= ధూళి	విశ్వద!	= విశ్వాన్ని ఇచ్చిన భగవంతుడా!
రंह:	= వేగము	విహాయ	= విడిచి / వదలిపెట్టి
రథ్యా:	= వీధి యొక్క	విహితాభియోగా:	= మనసుపెట్టిన వారు/ నిత్యసంబంధము కలవారు
రాజతపజ్రరస్థ:	= వెండితో తయారు చేసిన పంజరంలో ఉన్న	వృషం	= ఎద్దును
రూఢ:	= నిశ్చితమైన (పరంపరగా వచ్చుచున్న)	వృషిసర్పస్య	= వానపాముయొక్క
రోపణస్య	= మొలకెత్తించుటకు	వేమ	= తెలివైనవాడా!
ల		వేముఖ్యవేఫల్యసంసూచికే	= విముఖత,
లక్ష్మీ:	= లక్ష్మీదేవి / శోభ		విఫలమగుటలను సూచించుదానా!
వ		వోఢుమ్	= మోయుటకు / ఓర్పుటకు
వన్ధా:	= నమస్కరింపదగినవారు	వ్యాపారిత:	= నియమించబడిన
వన్యద్విపేన	= వనగజముతో	శ	
వార్తార్పణానందసన్దాయికే	= సమాచారములను అందించుటలో ఆనందమును కలిగించుదానా!	శశాఙ్క:	= చంద్రుడు
వికచం	= వికసించిన దానినిగా	శాసకా:	= ప్రభువులు
విచికిత్సాయాం	= సంశయమందు	శిక్షామ్	= విద్యను
విఘ్నతా	= మెరుపుతీగ	శిలాతలమ్	= బండపైన
విధాయ	= చేసి	శిలోఽయే	= పర్వతముపై
విపిన్	= అడవి	శిష్యశ్రేయోఽభివర్ధక:	= విద్యార్థుల శ్రేయస్సును అభివృద్ధిచేసేవాడు
విమూఢా:	= మిక్కిలి మూర్ఖబుద్ధులు	శీతాంశు:	= చంద్రుడు
విలయమ్	= వినాశనమును	శుభవాగ్బుద్ధి:	= మంగళకరమైన మాట మరియు బుద్ధి కలవాడు
విలుప్త:	= లోపించినది	శ్మశ్రూణామ్	= గడ్డముల యొక్క
విలుప్య	= లోపించి	శ్లాఘనీయ:	= కీర్తించదగినది
		శ్యామలమ్	= శ్యామ(నల్లని) వర్ణంతో కూడిన

స	సస్యబీజాని	= పంటగింజలు /
సకాతరం	= పిరికితో కూడిన	ధాన్యపుగింజలు
సత్వగుణోపేతః	= సాత్త్విక గుణముతో కూడిన వాడు	सान्त्वयन्
सद्ग्रन्थवेत्ता	= మంచి గ్రంథములు తెలిసిన వాడు	सुधाप्रदायिनी
सन्दूषणोत्पादिके	= నిందలను పుట్టించుదానా!	सुराः
सप्तार्णवा	= ఏడు సముద్రాలచేత చుట్టబడిన	सुवेषः
समयोचितभाषणः	= సమయానికి తగిన విధంగా మాట్లాడేవాడు	सोत्साहम्
समस्तसंसाधनानि	= అన్ని విధములైన వనరులు	सौम्यः
सम्भूताः	= జరిగినటువంటి / అయినటువంటి	= ఉత్సాహముతో మృదువైన స్వభావం కలవాడు
समासाद्य	= పొంది	स्वदायित्वम्
सरीसृपस्य	= ప్రాకే జంతువు యొక్క	स्फुरद्रूपी
		समालोक्य
		स्वर्गङ्गायाः
		= తన బాధ్యతను ప్రకాశించేరూపం కలవాడై చక్కగా చూసి స్వర్గంలోని గంగాదేవి యొక్క
		ह
		हरिणमहिषादयः
		हातुम्
		हित्वा
		= జింక , దున్న మొదలైనవి = విడిచిపెట్టుటకు = వదలిపెట్టి

క్రియాపదకోశ:

అ		ఆగच्छత్	=	వచ్చెను	
అకథయత్	=	చెప్పెను	ఆచరత్	=	ఆచరించెను
అకారయత్	=	చేయించెను	ఆనీయతామ్	=	తీసుకురండి
అగణయత్	=	లెక్కించెను	ఆప్నుहि	=	పొందు
అङ్గ్యకరోత్	=	అంగీకరించెను	ఆయోజయన్తి	=	నిర్వహించుచున్నారు
అత్యజత్	=	వదిలిపెట్టెను	ఆరాధయ	=	పూజించు
అత్యజన్	=	వదిలిపెట్టిరి	ఆరభన్త	=	మొదలుపెట్టారు
అదాత్	=	ఇచ్చెను	ఆవिवేశ	=	ప్రవేశించెను
అధావన్	=	పరుగెత్తిరి	ఆసన్	=	ఉండిరి
అన్వభవత్	=	అనుభవించెను	ఆస్తామ్	=	ఇద్దరు ఉండిరి
అపఠమ్	=	చదివాను	ఆहु:	=	పలికిరి
అపూరయత్	=	పూరించాడు / నింపెను	उ		
అబాధత	=	బాధించెను	उत्तोलयाम:	=	ఎగురవేయుచున్నాము
అబోధయత్	=	బోధించెను	उपयुङ्క్ते	=	ఉపయోగించుచున్నాడు/ది
అभ्यनन्दत्	=	అభినందించెను	उपयुज्महे	=	ఉపయోగించుచున్నాము
अयाचत	=	కోరిను / అడిగెను	उवाच	=	పలికెను
अरचयत्	=	రచించెను	क		
अवागच्छत्	=	అర్థం చేసుకొనెను	क्षिणोति =	=	హింసించుచున్నది
अवादीत्	=	చెప్పెను	च		
अवेहि	=	రక్షించు / కాపాడు	चचार	=	చరించెను / నడిచెను
अवोचत्	=	పలికెను	ज		
अश्रावयन्	=	వినిపించారు	जगाम	=	వెళ్ళెను
आ		जघान	=	చంపెను	
आक्रमाम:	=	ఆక్రమించుచున్నాము	जीवेयम्	=	జీవిస్తాను
		ज्ञास्याम:	=	తెలుసుకోగలము	

	త	ప్రాబోధయత్	=	ప్రబోధించెను/మేలుకొల్పెను	
తిరశ్చకార	=	తిరస్కరించెను			
త్యక్ష్యామి	=	వదిలిపెట్టగలను	ప్రాయతత	=	ప్రయత్నించెను
త్రాయతే	=	రక్షిస్తున్నాడు / ది	ప్రేషయత్	=	పంపెను
	న		బ		
నిధీయతామ్	=	ఉంచుము	బభ్రాజ	=	ప్రకాశించెను
నిరగచ్ఛత్	=	వెళ్ళెను	బాధతే	=	బాధించుచున్నది
నిరగాత్	=	వెళ్ళెను	భ		
నిహంతి	=	నశింపజేయుచున్నాడు	భవేమ	=	ఉందాము / అవుదాము
న్యక్షిపత్	=	పడవేసెను	భవేయु:	=	అగుదురు / ఉండాలి
న్యయోజయత్	=	ఏర్పాటు చేసెను	భాతి	=	ప్రకాశించుచున్నాడు / ది
న్యరూపయత్	=	నిరూపించెను	ద		
న్యవారయత్	=	నివారించెను	దదర్శ	=	చూచెను
న్యవేదయత్	=	నివేదించెను	మ		
	ప	మూలీతి	=	మూర్ఛపొందుచున్నాడు/ది	
పరివర్తయామ:	=	మార్చుచున్నాము	మ్రियते	=	మరణిస్తున్నాడు / ది
పశ్యత	=	చూడండి	ర		
పశ్యామ	=	చూస్తాము	రరాజ	=	ప్రకాశించెను
పారయామి	=	చేయుటకు సమర్థుడనై ఉన్నాను	ల		
పాలయతి స్మ	=	పరిపాలించుచుండెడివాడు	లసన్తు	=	ప్రకాశించండి / ప్రకాశించాలి
పుష్ణాతి	=	వృద్ధిచెందుచున్నాడు / ది	వ		
ప్రాకటయత్	=	ప్రకటించెను	వञ्चयामి	=	మోసగిస్తున్నాను
ప్రాచలత్	=	జరిగెను	వదేమ	=	చెప్తాము
ప్రతిభాసి	=	ప్రకాశిస్తున్నావు	విజహ్యాత్	=	వదిలి పెట్టాలి
ప్రదీయతామ్	=	ఇచ్చుగాక	విन्दతి	=	పొందుచున్నాడు / ది
ప్రయతామहे	=	ప్రయత్నం చేయుచున్నాము	విन्दते	=	పొందుచున్నాడు / ది
ప్రాप्नुयु:	=	పొందుదురు	విभाति	=	ప్రకాశించుచున్నాడు / ది

విరరాజ	=	విరాజిల్లెను	శ్రూయతే	=	వినబడుచున్నది
వలసతు	=	ప్రకాశించుగాక !	స		
వృణీష్వ	=	వరించు / వరం కోరుకో	సమాయోజయన్	=	నిర్వహించారు
వ్యజానాత్	=	తెలిసికొనెను	సమీయామా	=	కలసి వెళ్ళండి
వ్యభూషయాత్	=	అలంకరించెను	స్వయాకరోత్	=	స్వీకరించెను / తీసుకొనెను
వ్యాప్రోత్	=	వ్యాపించెను	హ		
	శ		హీయామా =		విడిచిపెట్టండి
శృశోచ	=	ఏడ్చెను / శోకించెను			
శ్రూయామా =		వినండి			

